

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

20 Ιανουαρίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 167

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 1963

Ένταξη στο πλαίσιο της κρατικής αρωγής των αγροτικών εκμεταλλεύσεων που επλήγησαν από τις πυρκαγιές που εκδηλώθηκαν το έτος 2025 σε περιοχές της ελληνικής επικράτειας.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ -
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4797/2021 «Κρατική αρωγή προς επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορείς για θεομηνίες, επείγουσες ρυθμίσεις για τη στήριξη της οικονομίας, συμπληρωματικός κρατικός προϋπολογισμός και συνταξιοδοτική ρύθμιση και λοιπές επείγουσες διατάξεις» (Α' 66) και ιδίως το άρθρο 12Γ αυτού.

2. Τον ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α' 154).

3. Το άρθρο 45 του ν. 5082/2024 «Ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και άλλες επείγουσες διατάξεις» (Α' 9).

4. Τον ν. 5000/2022 «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2235 - Κύρωση Πρόσθετης Πράξης στο Νέο Συνυποσχετικό μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ναυτιλιακής Κοινότητας και φορολογικές ρυθμίσεις για τη ναυτιλία - Επείγουσες φορολογικές και τελωνειακές ρυθμίσεις - Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων και του Δικτύου Κρατικών Ενισχύσεων - Μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις οικονομικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα» (Α' 226).

5. Το Κεφάλαιο ΙΑ «Ψηφιακή Διαφάνεια - Πρόγραμμα Διαύγεια» του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184) και τον ν. 3469/2006 «Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις» (Α' 131).

6. Το άρθρο 13 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

7. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).

8. Τον ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87).

9. Το π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (Α' 44).

10. Το π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).

11. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

12. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130), σε συνδυασμό με το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων

και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

13. Το π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138).

14. Το π.δ. 80/2016 «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» (Α' 145).

15. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

16. α) Την παρ. 2β του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C326/26-10-2012) σύμφωνα με την οποία «Συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά οι ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα».

β) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2022 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά, κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 327/21-12-2022 σ. 1), και ιδίως το γενικό μέρος (άρθρα 1-13) και το άρθρο 37 αυτού.

γ) Τον ορισμό της «Επιχείρησης» σύμφωνα με το άρθρο 1 του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2472 «Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα αυτοαπασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα».

17. Την υπό στοιχεία Υ 21/22.12.2025 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 7190).

18. Την υπό στοιχεία ΥΠ 614/21.03.2025 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Κωνσταντίνο Κατσαφάδο» (Β' 1400).

19. Την υπό στοιχεία 62408/Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Κ.Ε./Α325/02.10.2025 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας «Οριοθέτηση περιοχών και χορήγηση στεγαστικής συνδρομής για την αποκατάσταση των ζημιών σε κτίρια από τις πυρκαγιές Ιουλίου 2025 σε περιοχές των Περιφερειακών Ενοτήτων α) Ευβοίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, β) Αρκαδίας, Κορινθίας και Μεσσηνίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, γ) Λασιθίου και Χανίων της Περιφέρειας Κρήτης, και από τις πυρκαγιές Ιουνίου και Αυγούστου 2025 σε περιοχές της Περιφερειακής Χίου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου» (Β' 5390).

20. Την υπό στοιχεία 62434/Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Κ.Ε./Α325/02.10.2025 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας «Οριοθέτηση περιοχών και χορήγηση στεγαστικής συνδρομής για την αποκατάσταση των ζημιών σε κτήρια από τις πυρκαγιές Αυγούστου 2025 σε περιοχές των Περιφερειακών Ενοτήτων: α) Άρτας και Πρέβεζας της Περιφέρειας Ηπείρου, β) Ζακύνθου της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, γ) Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, και από την πυρκαγιά Ιουλίου 2025 σε περιοχές της Περιφερειακής Ενότητας Θεσπρωτίας της Περιφέρειας Ηπείρου» (Β' 5391).

21. Την υπό στοιχεία 62339/Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Κ.Ε./Α325/01.10.2025 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας «Οριοθέτηση περιοχών και χορήγηση στεγαστικής συνδρομής για την αποκατάσταση των ζημιών σε κτήρια από τις πυρκαγιές Ιουνίου, Ιουλίου και Αυγούστου 2025 σε περιοχές των Περιφερειακών Ενοτήτων Ανατολικής Αττικής και Νήσων της Περιφέρειας Αττικής» (Β' 5347).

22. Την υπό στοιχεία 74617ΕΞ2021/23.06.2021 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων επί των διαδικασιών επιχορήγησης επιχειρήσεων για θεομηνίες του ν. 4797/2021 (Α' 66)» (Β' 2670).

23. Την υπό στοιχεία ΔΙΔΔΔΗ/Φ.ΕΜΔΔ/19012/06.11.2024 απόφαση των Γενικών Γραμματέων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών και του Εθνικού Τυπογραφείου «Ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων εφαρμογής των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3469/2006 (Α' 131)» (Β' 6148).

24. Την υπό στοιχεία 111822ΕΞ2021/14.09.2021 (ΑΔΑ: ΨΦΛΘΗ-ΖΦ7) εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής.

25. Το υπ' αρ. 228554/27.08.2025 αίτημα του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

26. Την από 05.09.2025 εισήγηση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.

27. Το από 18.12.2025 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας του Τμήματος Κρατικών Ενισχύσεων της Διεύθυνσης Εποπτευόμενων Φορέων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

28. Την ανάγκη υποστήριξης των αγροτικών εκμεταλλεύσεων που είναι εγκατεστημένες και λειτουργούν σε περιοχές που επλήγησαν από τις πυρκαγιές που εκδηλώθηκαν το έτος 2025 στην ελληνική επικράτεια.

29. Την υπό στοιχεία 220359ΕΞ2025/17.12.2025 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

30. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ.

31. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας προκαλείται δαπάνη το ύψος της οποίας δεν δύναται να προσδιοριστεί και εξαρτάται από πραγματικά δεδομένα, η οποία θα καλυφθεί από τις πιστώσεις του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΣΑΝΑ851). Η δαπάνη θα προσδιορίζεται με την έκδοση των αποφάσεων των άρθρων 7 και 8 του ν. 4797/2021 κάθε φορά, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Ενεργοποίηση πλαισίου κρατικής αρωγής
για αγροτικές εκμεταλλεύσεις

1. Για τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις που επλήγησαν από τις πυρκαγιές που εκδηλώθηκαν το έτος 2025 σε περιοχές των Περιφερειακών Ενοτήτων Εύβοιας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, Ηλείας, Αιτωλοακαρνανίας και Αχαΐας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, Μεσσηνίας, Κορινθίας και Αρκαδίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, Χίου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, Άρτας, Πρέβεζας και Θεσπρωτίας της Περιφέρειας Ηπείρου, Ζακύνθου της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Αττικής και Νήσων της Περιφέρειας Αττικής και Λασιθίου και Χανίων της Περιφέρειας Κρήτης και οι οποίες έχουν οριοθετηθεί με τις υπό στοιχεία, 62408/Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Κ.Ε./Α325/02.10.2025 (Β' 5390), 62434/Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Κ.Ε./Α325/02.10.2025 (Β' 5391) και 62339/Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Κ.Ε./Α325/01.10.2025 (Β' 5347) κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, εφαρμόζονται τα άρθρα 7, 8, 11 παρ. 1 και 3 και 12 του ν. 4797/2021 σχετικά με την επιχορήγηση για την αντιμετώπιση των ζημιών από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

2. Ειδικότερα, με την επιχορήγηση του ν. 4797/2021 δύναται να καλύπτεται μέρος των υλικών ζημιών οι οποίες καταγράφονται από τις αρμόδιες επιτροπές κρατικής αρωγής της κάθε Περιφέρειας και οι οποίες προκλήθηκαν άμεσα από τις πυρκαγιές της παρ. 1 σε στοιχεία ενεργητικού, όπως εξοπλισμός, πρώτες ύλες, εμπορεύματα, φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας και ιδιωτικής χρήσης, μέσα παραγωγής, συμπεριλαμβανομένου και του εγγείου κεφαλαίου, και αποθηκευμένα προϊόντα, τα οποία καταγράφηκαν ως κατεστραμμένα.

3. Τα οριζόμενα στην παρ. 1 δεν εφαρμόζονται για ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), ούτε για ζημιές σε φυτικό και ζωικό κεφάλαιο και φυτική παραγωγή που καλύπτονται από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ).

4. Η επιχορήγηση του ν. 4797/2021 δεν καλύπτει ζημιές σε φυτικό και ζωικό κεφάλαιο, ζημιές σε φυτική παραγωγή ή ζημιές σε κάθε είδους καλλιέργεια.

5. Ειδικά για τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις οι οποίες έχουν ασφαλιστήριο συμβόλαιο, η επιχορήγηση δύναται να καλύπτει μέρος του ποσού της εκτιμηθείσας ζημίας το οποίο δεν καλύπτεται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

6. Η επιχορήγηση του ν. 4797/2021 είναι αφορολόγητη, ακατάσχετη και ανεκχώρητη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, μη εφαρμοζομένης της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4172/2013 (Α' 167) σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής της, δεν υπόκειται σε οποιοδήποτε τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπά τους, τα ασφαλιστικά ταμεία ή πιστωτικά ιδρύματα.

7. Προϋποθέσεις για την επιχορήγηση και την προκαταβολή έναντι επιχορήγησης είναι οι αγρότες:

α) Να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, ως κατά κύριο επάγγελμα αγρότες ή κάτοχοι αγροτικών εκμεταλλεύσεων,

β) να έχουν υποβάλει τη δήλωση ενιαίας ενίσχυσης στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ελέγχου,

γ) να έχουν εκπληρώσει την υποχρέωση καταβολής της ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς στον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων και

δ) να πληρούν τις προϋποθέσεις της υπό στοιχεία 74617ΕΞ2021/23.06.2021 (Β' 2670) κοινής απόφασης του Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομικών.

8. Η τυχόν προκαταβολή ή η επιχορήγηση, όπως αυτή υπολογίζεται μετά την αφαίρεση του ποσού της προκαταβολής, η διαδικασία και ο τρόπος εκταμίευσης, καθώς και η καταβολή στους δικαιούχους, καθορίζονται

με υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει της παρ. 5 του άρθρου 7, της παρ. 4 του άρθρου 8 και της παρ. 1 του άρθρου 11 και του άρθρου 12 του ν. 4797/2021 και σύμφωνα με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.

Άρθρο 2

Διαδικασία αιτήσεων και επιχορήγησης

1. Οι αιτήσεις των αγροτικών εκμεταλλεύσεων για την καταγραφή και εκτίμηση ζημιών και την επιχορήγηση υποβάλλονται στον ΕΛΓΑ.

2. Για το σκοπό της παρούσας ο ΕΛΓΑ διαβιβάζει αμελλητί συγκεντρωτική κατάσταση με τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί στον ΕΛΓΑ, τις αιτήσεις, καθώς και κάθε άλλο σχετικό στοιχείο, στις οικείες Περιφερειακές Ενότητες κάθε Περιφέρειας.

3. Για την εκτίμηση των ζημιών από τις επιτροπές κρατικής αρωγής, στις οποίες συμμετέχει στέλεχος του ΕΛΓΑ ως μέλος, λαμβάνονται υπόψη οι αυτοψίες, οι καταγραφές, τα πορίσματα και κάθε άλλο σχετικό στοιχείο από τον ΕΛΓΑ. Στις περιπτώσεις που διενεργείται αυτοψία από τον ΕΛΓΑ, ως ημερομηνία αυτοψίας νοείται η ημερομηνία της αυτοψίας του ΕΛΓΑ, η οποία πρέπει να διενεργηθεί εμπρόθεσμα ήτοι εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία επέλευσης της θεομηνίας. Για τη διαδικασία εκτίμησης, εφόσον έχει υποβληθεί αίτηση στον ΕΛΓΑ, ως αίτηση του δικαιούχου λαμβάνεται η αίτηση που έχει υποβληθεί στον ΕΛΓΑ ή η συγκεντρωτική κατάσταση των αιτήσεων της παρ. 1.

4. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η υπό στοιχεία 74617ΕΞ2021/23.06.2021 (Β' 2670) κοινή απόφαση του Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομικών.

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 15 Ιανουαρίου 2026

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός
Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Υφυπουργός
Κλιματικής Κρίσης
και Πολιτικής Προστασίας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ

